

การตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ
ของความฉลาดทางวัฒนธรรมในกลุ่มนักศึกษาต่างชาติ
Validation of Causal Model Cultural Intelligence
among Foreign Students

อนุภูมิ คำยัง*
anuphum.kum@lru.ac.th
เสกสรรค์ ทองคำบรรจง**
วรากร ทรัพย์วิระพรรณ***

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอคติเชิงชาติพันธุ์ที่ส่งผลต่อความฉลาดทางวัฒนธรรม และอิทธิพลของตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาต่างชาติ กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย คือ นักศึกษาต่างชาติ จำนวน 341 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดประกอบไปด้วย 1) ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา 2) แบบวัดตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรม อคติเชิงชาติพันธุ์ และความสามารถในการปรับตัว โดยแบบวัดมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 7 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างเชิงเส้น

ผลการวิจัย พบว่า (1) ตัวแปรสังเกตได้ทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความฉลาดทางวัฒนธรรมตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (3) ความฉลาดทางวัฒนธรรมได้รับอิทธิพลทางตรงจากอคติเชิงชาติพันธุ์ในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความฉลาดทางวัฒนธรรมได้ร้อยละ 17 และความสามารถในการปรับตัวได้รับอิทธิพลทางตรงจากความฉลาดทางวัฒนธรรมและได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากอคติเชิงชาติพันธุ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยความฉลาดทางวัฒนธรรมและอคติเชิงชาติพันธุ์ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความสามารถในการปรับตัวได้ร้อยละ 82.10

คำสำคัญ: ความฉลาดทางวัฒนธรรม, ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

*นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัย วัดผล และสถิติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**อาจารย์ ดร. ภาควิชาการวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Abstract

The purposes of this research were to study the effects of ethnocentrism on cultural Intelligence and the effects of cultural intelligence on self – adjustment ability of foreign students. The participants were 341 foreign students. Three questionnaires were used to collect the data on students' cultural Intelligence, students' ethnocentrism and students' self – adjustment ability. The data were analyzed using descriptive statistics, and the model was validated using Structural Equation Model.

The research results were (1) The relationship between all pairs of variables was statistically significant at .05 level, (2) the hypothetically causal relationship model of cultural Intelligence fit with the empirical data, and (3) the cultural intelligence was negatively affected by the ethnocentrism at .001 level of significance. The study also revealed that the ethnocentrism could explain 17.00 percent of the variance of cultural Intelligence and the cultural intelligence affected the self – adjustment ability of foreign students at .001 level of significance. The results further show that the ethnocentrism and cultural intelligence could explain 82.10 percent of the variance of self – adjustment ability.

Keywords: Cultural intelligence, Causal relationship model

บทนำ

ในปัจจุบันประเทศไทยได้เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ที่กำหนดให้การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการค้าเสรี เพราะการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการค้าภาคบริการ ประเทศไทยจะได้ประโยชน์จากการเปิดเสรีการศึกษา เช่น ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากการเข้ามาเปิดสถาบันอุดมศึกษาจากต่างประเทศ เกิดการแข่งขันการพัฒนาคุณภาพในสถาบันทั้งในประเทศและต่างประเทศ เกิดความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา และเปิดช่องทางให้สถาบันอุดมศึกษาไทยเผยแพร่องค์ความรู้ ไปสู่ระดับนานาชาติ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้สถาบันการศึกษาในประเทศไทยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตร และพร้อมที่จะเปิดรับนักศึกษาต่างชาติ เมื่อการจัดการศึกษาเป็นการจัดการศึกษาโดยเสรี จึงเกิดการแข่งขันเพื่อรองรับนักศึกษาจาก

ทุกภูมิภาคทั่วโลก (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2559, ออนไลน์) เพื่อความอยู่รอดของสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งการที่นักศึกษาต่างชาติเข้ามาเรียนในประเทศไทยเท่ากับเป็นการหารายได้เข้าสู่ประเทศอีกทางหนึ่งด้วย (บัญญัติ สุขศรีงาม, 2546, หน้า 1) อีกทั้งในช่วงระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา (ปีการศึกษา 2556-2558) พบว่ามีนักศึกษาต่างชาติเข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทยเพิ่มขึ้นทุกปี โดยมีนักศึกษาจากประเทศจีนมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาเป็นพม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ตามลำดับ (ข้อมูลจากสารสนเทศอุดมศึกษา, 2559, ออนไลน์) นั่นจึงเป็นเหตุผลว่าสถาบันการศึกษาในประเทศไทยต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อรองรับนักศึกษาต่างชาติ

โดยพื้นฐานของนักศึกษาต่างชาติย่อมมีพื้นฐานทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมการปฏิบัติที่แตกต่างไปจากคนไทย รวมทั้งจะต้องเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนอื่นๆ ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

หากนักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมหรือมีความสามารถในการเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ ก็ย่อมจะทำให้เกิดผลสำเร็จทั้งในการเรียน การทำงาน หรือการใช้ชีวิตในประเทศไทย ปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จนั้น คือ ความฉลาดทางวัฒนธรรม (Cultural intelligence) ถือว่าเป็นความสามารถของบุคคลในการปรับตัว และประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี อีกทั้งในปัจจุบันสังคมโลกมีการอาศัยการพึ่งพากันมากขึ้น ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ความฉลาดทางวัฒนธรรม ถือว่าเป็นรูปแบบหนึ่งที่อยู่ภายใต้ความสามารถของบุคคลในการปรับตัว และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่มีความแตกต่าง และหลากหลายทางวัฒนธรรมในหลายๆ ด้าน จากแนวความคิดของ Ang & Van Dyne (2008, p.4) ได้บูรณาการแนวความคิดของ Sternberg (Sternberg & Detterman's, 1986) จึงนำมาสู่การสร้างองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน เพื่อเป็นแนวคิดของความฉลาดทางวัฒนธรรมในแต่ละระดับดังนี้ (1) ความฉลาดทางวัฒนธรรมด้านอภิปัญญา คือ การควบคุมและประเมินความคิดของตนเอง หรือกระบวนการทางปัญญา และสามารถประยุกต์วิธีการทำงานจนสำเร็จอย่างสมบูรณ์ (2) ความฉลาดทางวัฒนธรรมด้านปัญญา คือ องค์ความรู้ของบุคคล และโครงสร้างขององค์ความรู้ (3) ความฉลาดทางวัฒนธรรมด้านแรงจูงใจ คือ ระดับของความสนใจ แรงจูงใจ พลังของการปรับตัว (4) ความฉลาดทางวัฒนธรรมด้านพฤติกรรม คือ ความสามารถของบุคคลในระดับของพฤติกรรม การทำหน้าที่ได้เหมาะสมต่อสถานการณ์ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้น ความฉลาดทางวัฒนธรรม จึงเป็นความสามารถทางปัญญา ทักษะในการติดต่อสื่อสาร และไหวพริบ ของบุคคลในการแสดงออกที่เหมาะสม และอยู่ร่วมกับคนในสังคมของกลุ่มคนใดคนหนึ่ง ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ และเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมนั้นๆ และสามารถปฏิบัติงานในบริษัทที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้แนวคิดของ Ang & Van Dyne (2008, p.10-12) ได้เสนอเครือข่ายความเกี่ยวข้องกันตามกฎเกณฑ์ของตัวแปร (Nomological network) เพื่อทำความเข้าใจบทบาทของความฉลาดทางวัฒนธรรมจากการศึกษาประสิทธิภาพของแต่ละบุคคล และอธิบายตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับความฉลาดทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยจึงได้ปรับแนวคิดดังกล่าว และศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางวัฒนธรรม 2 ตัวแปร คือ (1) อคติเชิงชาติพันธุ์ (Ethnocentrism) และ (2) ความสามารถในการปรับตัว (Self – adjustment ability)

อคติเชิงชาติพันธุ์ (Ethnocentrism) เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมที่สำคัญอย่างหนึ่ง เนื่องจากหากนักศึกษามองเห็นว่าวัฒนธรรมของตนดีกว่า หรือมีคุณค่ามากกว่าวัฒนธรรมของผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ย่อมไม่เกิดผลดี เพราะในสังคมปัจจุบัน ผู้คนมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม อันจะส่งผลให้นักศึกษาเกิดความหวาดระแวง การไม่ยอมรับผู้อื่น นำไปสู่การเรียน หรือการปรับตัวทางการเรียนการทำงานกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน หรือการทำกิจกรรมไม่ประสบผลสำเร็จ อคติเชิงชาติพันธุ์จะมีความสัมพันธ์ทางลบกับความฉลาดทางวัฒนธรรมทุกองค์ประกอบ (Neuliep, 2002) แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอคติเชิงชาติพันธุ์และความฉลาดทางวัฒนธรรม มองว่าอคติเชิงชาติพันธุ์และความฉลาดทางวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันทางลบกับองค์ประกอบทั้ง 4 ของความฉลาดทางวัฒนธรรม และทั้งโครงสร้างหลายมิติตามที่ Neuliep (2002) กล่าวไว้ว่า ทักษะคิดของผู้ที่มีอคติเชิงวัฒนธรรมเป็นเงื่อนไขจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่จะมีอิทธิพลต่อวิธีคิดของคน (ความฉลาดทางวัฒนธรรมด้านอภิปัญญา และความฉลาดทางวัฒนธรรมด้านปัญญา) ต่อความรู้สึกรู้สึก (ความฉลาดทางวัฒนธรรมด้านแรงจูงใจ) และเป็นเงื่อนไขของคนในวิธีดำเนินการ (ความฉลาดทางวัฒนธรรมด้านพฤติกรรม)

ความสามารถในการปรับตัว (Self - adjustment ability) เป็นผลของความฉลาดทางวัฒนธรรมความสามารถในการปรับตัวเป็นกระบวนการทางจิตที่จะต้องปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่บุคคลนั้นอยู่ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของการปรับตัวของนักศึกษา 5 องค์ประกอบ คือ (1) การปรับตัวทางการเรียน เช่น ความตั้งใจ มีสมาธิในการเรียนนอกห้องเรียน เช่น การวางแผนในการเรียน การแบ่งเวลาการทำงานที่ได้รับมอบหมาย และส่งตามกำหนดเวลา (2) การปรับตัวด้านผู้สอน โดยผู้สอนควรมีแนวคิดและยึดหลักการ ดังนี้ต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ควรเริ่มจากการเรียนรู้สิ่งที่ใกล้ตัวไปหาไกลตัว จากง่ายไปยาก เริ่มจากตัวอย่างไปหากฎเกณฑ์ ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม ริเริ่มความคิดสร้างสรรค์ และสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้แก่ผู้เรียน (3) การปรับตัวด้านกลุ่มเพื่อน จะช่วยให้สามารถเข้าร่วมกับผู้อื่นให้ได้ ซึ่งจะทำให้สามารถอยู่ร่วมกับเพื่อน สังคม และส่งผลดีต่อการเรียน การร่วมทำกิจกรรมต่างๆ (4) การปรับตัว ด้านสภาพแวดล้อม การจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่สวยงาม มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งการแต่งกายของผู้เรียน ผู้สอน กิจกรรมความงาม และสุนทรียะต่างๆ มีบรรยากาศที่สร้างความสุข เจริญตาเจริญใจให้กับผู้เรียน (วารสาร ทรัพย์สินวิระปกรณ์ และอภิเชษฐ์ จันทนา, 2559, หน้า 157) ทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจ มีแรงจูงใจในการเรียน อยากเข้ามาในสถานศึกษา และยังส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกด้วย และ (5) การปรับตัวด้านกิจกรรมในการเรียนระดับอุดมศึกษา กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นล้วนมีผลต่อการปรับตัว การที่สามารถปรับตัวได้จะทำให้รู้สึกเป็นสุข (วารสาร ทรัพย์สินวิระปกรณ์ และเกรียงศักดิ์ รัฐกุล, 2560, หน้า 66) และปรับพฤติกรรมนักศึกษาให้เกิดการพัฒนาตนเองจนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น พบว่าการศึกษาความฉลาดทางวัฒนธรรมมีปัจจัยที่ได้รับอิทธิพลมาจากตัวแปรอื่น และความฉลาดทางวัฒนธรรมก็ส่งผลต่อตัวแปรอื่น ตามแนวคิดของ Ang & Van Dyne (2008, p.10-12) ที่ได้เสนอเครือข่ายความเกี่ยวข้องกันตามกฎเกณฑ์ของตัวแปร (Nomological network) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางวัฒนธรรม โดยนำตัวแปรที่เกี่ยวข้องมาสร้างเป็นโมเดลเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร และตรวจสอบความกลมกลืนสอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อให้ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ ในการพัฒนาความฉลาดทางวัฒนธรรมที่จะส่งผลให้นักศึกษาต่างชาติมีความสามารถในการปรับตัว และลดอคติเชิงชาติพันธุ์แก่นักศึกษาต่างชาติ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป ก็ย่อมจะทำให้เกิดผลสำเร็จทั้งในการเรียน การทำงาน หรือการใช้ชีวิตในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอคติเชิงชาติพันธุ์ที่ส่งผลต่อความฉลาดทางวัฒนธรรม และอิทธิพลของตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาต่างชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์เปรียบเทียบ โดยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ เพื่อตรวจสอบอิทธิพลของตัวแปรอคติเชิงชาติพันธุ์ที่ส่งผลต่อความฉลาดทางวัฒนธรรม และอิทธิพลของตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาต่างชาติ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชาวต่างชาติที่ศึกษาต่อในสถาบัน

อุดมศึกษาระดับปริญญาตรี จากข้อมูลนักศึกษาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 มีนักศึกษาชาวต่างชาติจาก 3 ประเทศ ประกอบไปด้วยนักศึกษาสัญชาติจีน ลาว และเวียดนาม รวมจำนวน 7,044 คน (สารสนเทศอุดมศึกษา, 2559, ออนไลน์) ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างกับจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรที่สังเกตได้เป็น 20 ต่อ 1 (Lindeman, Merenda & Gold, 1980 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) สำหรับโมเดลในครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตได้ 10 ตัวแปร จึงควรได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อย 200 คน การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาต่างชาติชาวเอเชียที่ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาตรี จาก 3 ประเทศ ประกอบไปด้วยนักศึกษาสัญชาติจีน จำนวน 225 คน สัญชาติลาว จำนวน 46 คน และสัญชาติเวียดนาม จำนวน 70 คน จำนวน 341 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มตามระดับอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) ทั้งนี้เพื่อการกระจายความเป็นตัวแทนของประชากร

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

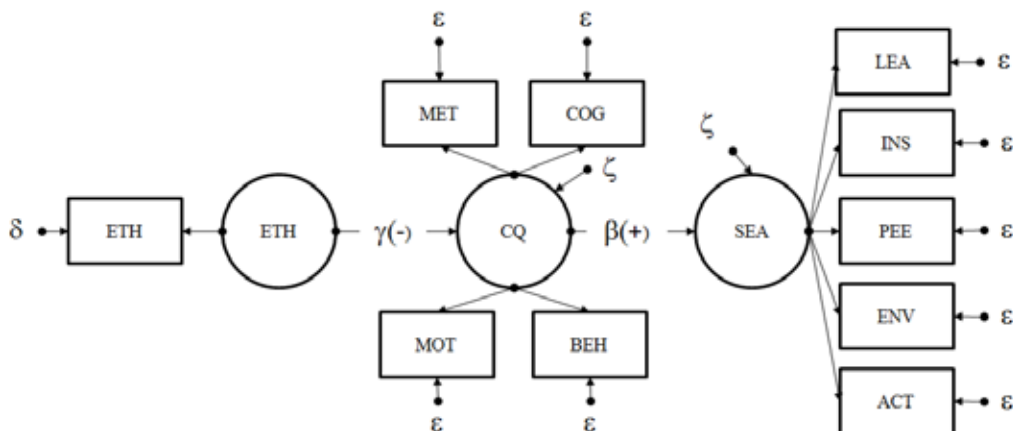
กลุ่มตัวอย่างได้รับการพิทักษ์สิทธิ์ตามหลักจริยธรรมการวิจัย

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 ตัวแปรภายนอก คือ อคติเชิงชาติพันธุ์
- 2.2 ตัวแปรแทรกกลาง คือ ความฉลาดทางวัฒนธรรม
- 2.3 ตัวแปรตามท้ายสุด คือ ความสามารถในการปรับตัว

3. กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเครือข่ายความเกี่ยวข้องกันตามกฎเกณฑ์ของตัวแปรของความฉลาดทางวัฒนธรรมของ Ang & Van Dyne (2008, p.11) มาศึกษาเพื่อดูว่าตัวแปรใดที่ส่งผลต่อความฉลาดทางวัฒนธรรม และความฉลาดทางวัฒนธรรมส่งผลต่อตัวแปรใด พร้อมทั้งดูทิศทางในการส่งอิทธิพล โดยจากการศึกษาแนวคิดพบว่า อคติเชิงชาติพันธุ์ (Ethnocentrism) เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมที่มองเห็นว่าวัฒนธรรมของตนดีกว่าหรือมีคุณค่ามากกว่าวัฒนธรรมของผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม อันจะส่งผลให้เกิดความหวาดระแวง การไม่ยอมรับผู้อื่น อคติเชิงชาติพันธุ์จึงส่งผลทางลบกับความฉลาดทางวัฒนธรรมทุกองค์ประกอบ (Neuliep, 2002) ($ETH - \gamma(-) \rightarrow CQ$) และความสามารถในการปรับตัว (Self - adjustment ability) เป็นผลของความฉลาดทางวัฒนธรรมความสามารถในการปรับตัวเป็นกระบวนการทางจิตที่จะต้องปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมที่บุคคลนั้นอยู่ ความฉลาดทางวัฒนธรรมจึงส่งผลทางบวกกับความสามารถในการปรับตัว ($CQ - \beta(+)\rightarrow SEA$) จากนั้นนำมาเขียนเป็นโมเดลคำถามวิจัยที่ว่า ความฉลาดทางวัฒนธรรม (CQ) ได้รับอิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปรอคติเชิงชาติพันธุ์ (Ethnocentrism) และมีอิทธิพลต่อความสามารถในการปรับตัว (Self - adjustment Ability) ของนักศึกษาต่างชาติ มากน้อยเพียงใด ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลสาเหตุเชิงสมมติฐานของความฉลาดทางวัฒนธรรมและและพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็น แบบวัดที่มีลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณ ค่า 7 ระดับ จำนวน 4 ตอน สำหรับวิธีการตรวจสอบ เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวัด ได้แก่ การตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่า 0.67 ขึ้นไป ทุกข้อ จากนั้นทำการแปลเครื่องมือวิจัยชุดต้นฉบับ (Forward translation) นำแบบวัดที่ได้จากภาษาไทย (Source language) ไปแปลเป็นภาษาเป้าหมาย (Target language) 3 ภาษา ได้แก่ ภาษาจีน ภาษาลาว และ ภาษาเวียดนาม และตรวจสอบเครื่องมือวิจัยฉบับแปล โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Review of the translated version by reviewer) เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของภาษาที่ใช้ในการแปลย้อนกลับ (Backward translation) จากภาษาเป้าหมายมาเป็นภาษาต้นฉบับ โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถใช้ทั้งสองภาษาได้เป็นอย่างดี (Bilingual person) และนำแบบวัดที่ปรับแก้ในขั้นต้น ไปทดลองใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มนักศึกษาต่างชาติที่ไม่ได้ เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Corrected Item - Total Correlation: CITC) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สห สัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment coefficient correlation) โดยจำแนกเป็นแบบวัดความ

สามารถในการปรับตัว มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.562 - 0.639 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.938 แบบวัด อกติเชิงชาติพันธุ์ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.717 - 0.837 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.916 และ แบบวัดความฉลาดทางวัฒนธรรม มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.261 - 0.786 ความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์ แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's alpha) มีค่าเท่ากับ 0.969

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำแบบวัดที่ได้มาตรวจ ให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำไปวิเคราะห์ ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ความเบ้ และความโด่ง จากนั้นนำไปวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ใน โมเดลโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ทำการ ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดตัวแปรแฝง ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) และการ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ตรวจสอบความ สอดคล้องของโมเดลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กับดัชนีวัดระดับความสอดคล้องโดยใช้โปรแกรมลิสเรล ในการวิเคราะห์ข้อมูล และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ เส้นทางการ (Path coefficient) ในโมเดลความสัมพันธ์เชิง

สาเหตุ โดยการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง (Direct effect: DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect effect: IE) และอิทธิพลรวม (Total effect: TE) ของตัวแปรต่าง ๆ ภายในโมเดล เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอคติเชิงชาติพันธุ์ที่ส่งผลต่อความฉลาดทางวัฒนธรรม และอิทธิพลของตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาต่างชาติ

ผลการวิจัย

จากการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. ตัวแปรสังเกตได้ทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถือว่าเป็นข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์สมการโครงสร้างเชิงเส้นได้ และไม่ละเมิดข้อตกลงเบื้องต้น (Kelloway, 1998 อ้างถึงใน ญัฐวุธ แก้วสุทธา และคณะ, 2557, หน้า 84) เมื่อ

พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ขององค์ประกอบย่อยภายในตัวแปรแฝงความสามารถในการปรับตัว พบว่ามีพิสัยของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .534 ถึง .785 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ขององค์ประกอบย่อยภายในตัวแปรแฝงความฉลาดทางวัฒนธรรม มีพิสัยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .660 ถึง .838 โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างองค์ประกอบย่อยของตัวแปรแฝงความสามารถในการปรับตัวและตัวแปรแฝงความฉลาดทางวัฒนธรรม มีพิสัยของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .467 ถึง .726 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอคติเชิงชาติพันธุ์มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบย่อยของตัวแปรแฝงความสามารถในการปรับตัวและความฉลาดทางวัฒนธรรมในทิศทางลบทุกคู่ โดยมีพิสัยของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -.122 ถึง -.401 แสดงรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เมทริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างองค์ประกอบย่อยภายในโมเดลความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวต่างชาติ

ตัวแปร	ความฉลาดทางวัฒนธรรม				ความสามารถในการปรับตัว					อคติเชิงชาติพันธุ์
	MET	COG	MOT	BEH	LEA	INS	PEE	ENV	ACT	
ความฉลาดทางวัฒนธรรม	MET	1.000								
	COG	.838	1.000							
	MOT	.753	.756	1.000						
	BEH	.660	.697	.719	1.000					
ความสามารถในการปรับตัว	LEA	.673	.629	.565	.467	1.000				
	INS	.695	.668	.571	.487	.785	1.000			
	PEE	.700	.643	.656	.497	.617	.719	1.000		
	ENV	.614	.575	.518	.471	.580	.589	.534	1.000	
	ACT	.726	.682	.656	.581	.679	.694	.634	.691	1.000
อคติเชิงชาติพันธุ์	-.401	-.325	-.399	-.126	-.299	-.311	-.368	-.122	-.232	1.000
x	4.946	5.113	5.408	4.896	5.034	5.155	5.348	4.796	5.038	2.320
SE	.057	.059	.058	.049	.061	.062	.059	.065	.063	.077
SD	1.060	1.090	1.065	.906	1.132	1.140	1.093	1.192	1.164	1.424

* ทุกคู่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** MET แทน อภิปัญญา, COG แทน ปัญญา, MOT แทน แรงจูงใจ, BEH แทน พฤติกรรม, LEA แทน การเรียน, INS แทน ผู้สอน, PEE แทน กลุ่มเพื่อน, ENV แทน สภาพแวดล้อม, ACT แทน กิจกรรม.

2. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความฉลาดทางวัฒนธรรมตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยผลการวิเคราะห์ความกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความฉลาดทางวัฒนธรรม เมื่อปรับแบบจำลองให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และได้แบบจำลองที่ดีที่สุด มีค่าสถิติ $\chi^2 = 29.663$, $df = 23$, $p = 0.159$, $\chi^2/df = 1.290$, $GFI = 0.983$, $AGFI = 0.959$, $RMSEA = 0.0292$, $SRMR = 0.0194$, $NFI = 0.994$, $CFI = 0.999$, $CN = 468.711$ จากค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนของโมเดลในภาพรวม

ผ่านเกณฑ์การพิจารณา ดังนั้น โมเดลจึงมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. อิทธิพลของตัวแปรอคติเชิงชาติพันธุ์ส่งผลต่อความฉลาดทางวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 อธิบายความแปรปรวนของความฉลาดทางวัฒนธรรมได้ร้อยละ 17.00 และอิทธิพลของตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากอคติเชิงชาติพันธุ์อย่างมีนัยสำคัญ

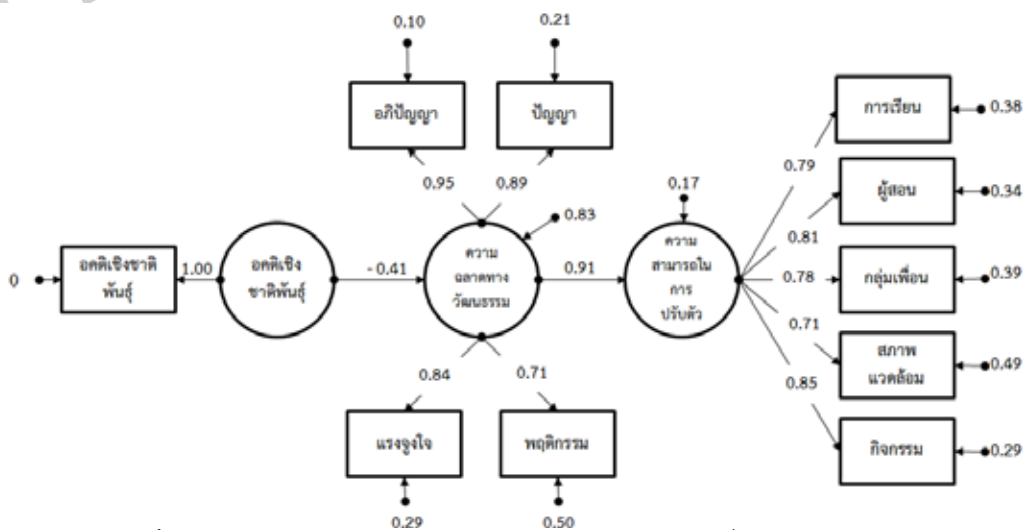
ทางสถิติที่ระดับ .001 โดยร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความสามารถในการปรับตัวได้ร้อยละ 82.10 แสดงไว้ดังตารางที่ 2 และภาพที่ 2

ตารางที่ 2 อิทธิพลทางตรง (Direct effects: DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect effects: IE) อิทธิพลรวม (Total effects: TE) ของโมเดลความฉลาดทางวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปรอคติเชิงชาติพันธุ์ และมีอิทธิพลต่อความสามารถในการปรับตัว

ตัวแปรผล	R2	อิทธิพล	ตัวแปรเชิงสาเหตุ	
			อคติเชิงชาติพันธุ์	ความฉลาดทางวัฒนธรรม
ความฉลาดทางวัฒนธรรม	0.170	DE	- 0.412*** (SE=0.037, t= -7.973)	-
		IN	-	-
		TE	- 0.412*** (SE=0.037, t= -7.973)	-
ความสามารถในการปรับตัว	0.821	DE	-	0.906*** (SE=0.047, t= 17.209)
		IN	- 0.393*** (SE=0.032, t= -7.413)	-
		TE	- 0.393*** (SE=0.032, t= -7.413)	0.906*** (SE=0.047, t= 17.209)

$\chi^2 = 29.663$, $df = 23$, $p = 0.159$, $\chi^2/df = 1.290$, $GFI = 0.983$, $AGFI = 0.959$, $RMSEA = 0.0292$, $SRMR = 0.0194$, $NFI = 0.994$, $CFI = 0.999$, $CN = 468.711$

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ภาพที่ 2 ค่าพารามิเตอร์ของโมเดลความฉลาดทางวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลเชิงสาเหตุจากตัวแปรอคติเชิงชาติพันธุ์ และมีอิทธิพลต่อความสามารถในการปรับตัว

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักศึกษาต่างชาติตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และอิทธิพลของตัวแปรอคติเชิงชาติพันธุ์ส่งผลต่อความฉลาดทางวัฒนธรรม สามารถอธิบายความแปรปรวนของความฉลาดทางวัฒนธรรมได้ร้อยละ 17.00 และอิทธิพลของตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัว และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากอคติเชิงชาติพันธุ์ ตัวแปรทั้งสองร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของความสามารถในการปรับตัวได้ร้อยละ 82.10 โดยสามารถแยกอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ 2 ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักศึกษาต่างชาติตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามสมมติฐานก่อนทำการปรับโมเดลยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจึงทำการตกแต่งโมเดลโดยผ่อนปรนให้เทอมความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้มีความสัมพันธ์กันเองบางส่วนทำให้โมเดลที่ตกแต่งแล้วมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าสถิติไคสแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และดัชนีวัดความสอดคล้องผ่านเกณฑ์ในระดับที่ยอมรับได้ทุกดัชนี ($\chi^2= 29.663$, $df= 23$, $p= 0.159$, $\chi^2/df= 1.290$, $GFI= 0.983$, $AGFI= 0.959$, $RMSEA= 0.0292$, $SRMR= 0.0194$, $NFI= 0.994$, $CFI= 0.999$, $CN= 468.711$) สรุปได้ว่า โมเดลสมมติฐานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความกลมกลืนสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ประเด็นที่ 2 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอคติเชิงชาติพันธุ์ที่ส่งผลต่อความฉลาดทางวัฒนธรรม และอิทธิพลของตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาต่าง

ชาติ พบว่า อิทธิพลของตัวแปรอคติเชิงชาติพันธุ์ส่งผลต่อความฉลาดทางวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 อธิบายความแปรปรวนของความฉลาดทางวัฒนธรรมได้ร้อยละ 17.00 และอิทธิพลของตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากอคติเชิงชาติพันธุ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยร่วมกันอธิบายแปรปรวนของความสามารถในการปรับตัวได้ร้อยละ 82.10 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. อิทธิพลของตัวแปรอคติเชิงชาติพันธุ์ส่งผลต่อความฉลาดทางวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 อธิบายความแปรปรวนของความฉลาดทางวัฒนธรรมได้ร้อยละ 17.00 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Ang & Van Dyne (2008, p.10-12) และ Neuliep (2002) ที่มองว่าอคติเชิงชาติพันธุ์และความฉลาดทางวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กันทางลบกับองค์ประกอบทั้ง 4 ของความฉลาดทางวัฒนธรรม และทั้งโครงสร้างหลายมิติ รวมทั้งทัศนคติของผู้ที่มีอคติเชิงวัฒนธรรมเป็นเงื่อนไขจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่จะมีอิทธิพลต่อวิถีคิดของคน (ความฉลาดทางวัฒนธรรมด้านอภิปัญญา และความฉลาดทางวัฒนธรรมด้านปัญญา) ต่อความรู้สึกรู้สึก (ความฉลาดทางวัฒนธรรมด้านแรงจูงใจ) และเป็นเงื่อนไขของคนในวิธีดำเนินการ (ความฉลาดทางวัฒนธรรมด้านพฤติกรรม)

2. อิทธิพลของตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากอคติเชิงชาติพันธุ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยร่วมกันอธิบายแปรปรวนของความสามารถในการปรับตัวได้ร้อยละ 82.10 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Ang & Van Dyne (2008, p.10-12) ตามเครือข่ายความเกี่ยวข้องกันตามกฎเกณฑ์ของตัวแปร (Nomological network) ที่ได้เสนอไว้ ว่าความฉลาด

ทางวัฒนธรรมส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัว) ทั้งในเรื่องของการปรับตัวทางการเรียน การปรับตัวด้านผู้สอน การปรับตัวด้านกลุ่มเพื่อน การปรับตัวด้านสภาพแวดล้อม และการปรับตัวด้านกิจกรรม จะช่วยปรับพฤติกรรมนักศึกษาให้เกิดการพัฒนาตนเองจนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ผลจากการวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปการอภิปรายในเชิงการนำไปใช้ได้ว่า การจะส่งเสริมความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักศึกษาต่างชาติได้นั้น จะต้องลดอคติเชิงชาติพันธุ์ของตนเองด้วยประการหนึ่ง เนื่องจากผู้ที่มีอคติเชิงชาติพันธุ์จะมองว่าชาติของตนเองเหนือกว่าชาติอื่น มองจุดด้อยของคนชาติอื่นๆ ทำให้เกิดการสร้างความแตกต่างระหว่างตัวเรากับคนอื่น ดังนั้น ควรมีการปรับทัศนคติที่ดีเพื่อลดความมีอคติเชิงชาติพันธุ์ของนักศึกษาต่างชาติก่อนที่จะเข้ามาเรียนในสถาบันอุดมศึกษา และการพัฒนานักศึกษาต่างชาติให้มีความฉลาดทางวัฒนธรรมก็จะส่งผลให้นักศึกษาชาวต่างชาติมีความสามารถในการปรับตัวในทุก ๆ ด้าน สามารถพัฒนาตนเองและเรียนจบการศึกษาในประเทศไทยได้อย่างภาคภูมิใจ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. จากผลการวิจัยจะทำให้ได้แบบวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมของนักศึกษาต่างชาติที่พัฒนาขึ้นเป็นแบบวัดสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สามารถนำไปใช้ได้เนื่องจากแบบวัดความฉลาดทางวัฒนธรรมผ่านกระบวนการหาคุณภาพเครื่องมือในหลายๆ ด้าน

2. จากผลการวิจัยจะทำให้ได้แนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาความฉลาดทางวัฒนธรรมที่

ปราศจากอิทธิพลของอคติเชิงชาติพันธุ์ และพัฒนาความฉลาดทางวัฒนธรรมเพื่อนำไปสู่การปรับตัวของนักศึกษาต่างชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากข้อค้นพบที่ว่าอิทธิพลของตัวแปรอคติเชิงชาติพันธุ์ส่งผลต่อความฉลาดทางวัฒนธรรม และอิทธิพลของตัวแปรความฉลาดทางวัฒนธรรมส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัว จึงควรมีงานวิจัยเชิงทดลองเพื่อลดอคติเชิงชาติพันธุ์ อันจะก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมที่มีต่อคนไทย และเป็นประโยชน์ต่อการเข้ามาเรียน มาอาศัยอยู่ในประเทศไทย รวมทั้งมีงานวิจัยเชิงทดลองเพื่อเพิ่มความฉลาดทางวัฒนธรรมทั้ง 4 องค์ประกอบคือ อภิปัญญา ปัญญา แรงจูงใจ และพฤติกรรม เพื่อให้นักศึกษาต่างชาติประสบความสำเร็จในการเรียน การใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นที่มีวัฒนธรรมแตกต่างจากตนเอง

2. ควรศึกษาตัวแปรปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางวัฒนธรรม ตามแนวคิดเครือข่ายความเกี่ยวข้องกันตามกฎเกณฑ์ของตัวแปรของความฉลาดทางวัฒนธรรมของ Ang & Van Dyne (2008: 11) ได้แก่ กลุ่มปัจจัยที่มีส่วนปลายทาง (Distal Factor) เช่น ตัวแปรบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ (Big Five personality) การเตือนตนเอง (self-monitoring) เป็นต้น กลุ่มตัวแปรความสัมพันธ์อื่นๆ (Other correlates) ความสามารถทางสมองโดยทั่วไป (General mental ability: IQ) ความฉลาดทางสังคม (Social intelligence) เป็นต้น กลุ่มตัวแปรภาวะสันนิษฐานตัวแปรกลาง/ตัวแปรสอดแทรก (intermediate/intervening Constructs) เช่น ความเครียดของการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม (Cross-culture Communication Apprehension) ความวิตกกังวล (Anxiety) เป็นต้น กลุ่มตัวแปรผลลัพธ์ของบุคคล และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Individual and Interpersonal Outcomes) เช่น ผลการปฏิบัติ (Performance) การประเมินภาวะผู้นำระหว่าง

วัฒนธรรม (Intercultural Leadership Assessment) เป็นต้น และกลุ่มตัวแปรการปรับตัวทางวัฒนธรรม (Cultural adaptation) เช่น ความสุขทางใจ (subjective well being) /สุขภาพทั่วไป (general health) เป็นต้น

3. ควรศึกษาระดับ Multicultural โดยเฉพาะบางพื้นที่ของประเทศไทย เช่น กรณีพื้นที่ 3 จังหวัด หรือ 4 จังหวัด (บางอำเภอของจังหวัดสงขลา) ภาคใต้ของประเทศไทย

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณนักศึกษาต่างชาติทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย หน่วยงานต่างๆ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ที่สนับสนุนทุนการศึกษาระดับดุสิตบัณฑิต จนนงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2559). *เตรียมพร้อมรับเปิดเสรีอุดมศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2559. จาก <http://www.kriengsak.com/node/1222>
- ณัฐวธ แก้วสุทธา, อังศิรินทร์ อินทรกำแหง, พิชรี ดวงจันทร์. (2557). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรม การดูแลอนามัยช่องปากและสภาวะอนามัยช่องปากของวัยรุ่นตอนต้น. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*. 20(2), 77-96.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลอิสระ: สถิติ วิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัญญัติ สุขศรีงาม. (2546). นักศึกษาต่างชาติ: เป้าหมายที่ต้องการเพื่อหารายได้เข้าประเทศ. *วารสารศึกษาศาสตร์*. (15)2, 1-12.
- วรากร ทรัพย์วิระปกรณ์ และเกรียงศักดิ์ รัฐกุล. (2560). ความสุขใจของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารศึกษาศาสตร์*. 28(1), 55-68.
- วรากร ทรัพย์วิระปกรณ์ และอภิเชษฐ์ จันทนา. (2559). ความพึงพอใจของบุคลากร และนิสิต ต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสุนทรียภาพ ในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. *วารสารศึกษาศาสตร์*. 27(3), 147-161.
- สารสนเทศอุดมศึกษา. (2559). *นักศึกษารวม 2558 ภาคเรียนที่ 1 ในสถาบันอุดมศึกษาทั้งหมด จำแนกตาม สถาบัน/กลุ่มสถาบัน/เพศ/ระดับการศึกษา/คณะ/ชื่อสาขาวิชา/(สัญชาติของนักศึกษา)*. สืบค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2559. จาก <http://www.info.mua.go.th/information/>
- Ang, S., Van Dyne, L., (2008). Conceptualization of Cultural Intelligence: Definition, Distinctiveness, and Nomological Network. *Handbook of cultural intelligence : theory, measurement, and applications*. New York: M.E.Sharpe.
- Neuliep, J. W. (2002). Assessing the reliability and validity of the generalized ethnocentrism scale. *Journal of Intercultural Communication Research*, 31(4), 210-215.
- Sternberg, R.J., & Detterman, D.K. (1986). *What is intelligence? Contemporary viewpoints on its nature and definition*. Norwood, NJ: Ablex.